

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 1/2007

z myślą o Twojej firmie

ALTER EGO BROKERS
BROKER UBEZPIECZENIOWY
www.alterego.com.pl

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 1 12 (56-57) / 2013

**VIII Regionalne Spotkanie
Przedsiębiorców**

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 7 (52) / 2012

**Profesor Leszek Balcerowicz
gościem IV Gali Finałowej
Lubuskiego Lidera Biznesu**

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 9 (74) / 2014

WYŻSZY POZIOM WSPÓŁPRACY

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 9 (64) / 2013

**Otwarcie Lubuskiego Ośrodka Innowacji
i Wdrożeń Agroturystycznych w Sulechowie**

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 10 (66) / 2013

**Tytuły Fair-Play 2013
dla Członków ZIPH**

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 7 (72) / 2014

WSPIERAMY KSZTAŁCENIE ZAWODOWE

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 8 (53) / 2012

Lubuscy Liderzy Biznesu 2012

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 3 (58) / 2013

建築・建材展
ARCHITECTURE + CONSTRUCTION MATERIALS

LUBUSCY PRZEDSIĘBIORCY W JAPONII

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 1 (64) / 2014

Jakie inteligentne specjalizacje w Lubuskiem?

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 8 (33) / 2010

Anioły Biznesu w Lubuskiem

GŁOS PRZEDSIĘBIORCY
WYDAWNICTWO ZACHODNIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ 1 (64) / 2012

**VII REGIONALNE SPOTKANIE
PRZEDSIĘBIORCÓW**

100

JESTEŚMY Z WAMI OD 2007 ROKU !

NOWOŚĆ! PAKIET PRZEGLĄDÓW MASZ W CENIE KAŻDEJ NOWEJ ŠKODY

W zależności od wariantu i wersji zużycie paliwa w cyklu łączonym od 3,6 do 4,9l/100 km, emisja CO₂ od 94 do 114 g/km (dane na podstawie świadectw homologacji typu). Informacje dotyczące odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji na stronach: www.skoda-auto.pl

ŠKODA ułatwia Ci życie

Wybierając nową ŠKODĘ, ułatwiasz sobie życie: Pakiet Przeglądów masz w standardzie i nie płacisz za obowiązkowe przeglądy nawet przez 4 lata lub do 60 000 km. Co więcej, nową ŠKODĘ możesz spłacać w wygodnych ratach - jak w abonamencie. Odwiedź nasz Salon i sprawdź dodatkowe rozwiązania sprawiające, że korzystanie z auta będzie dla Ciebie proste jak nigdy dotąd. Zapraszamy!

AUTO-BIS Sp. z o.o.

ul. Olimpijska 46, Gorzów Wlkp.

tel. 957 23 86 60

sprzedaz@auto-bis.pl, www.auto-bis.pl

Szanowni Państwo

W listopadzie miałem okazję uczestniczyć w dwóch międzynarodowych konferencjach poświęconych żegludze śródlądowej. Obie zorganizowano przy współudziale naszej Izby. Od wielu lat w ramach Unii Izb Łąba/Odra wspieramy działania mające na celu rozwój gospodarczy naszego regionu w oparciu o rzeki. Powoli nabieram jednak przekonania, że zapowiedzi, którymi jesteśmy raczeni od wielu lat przez kolejne ekipy rządzące, tradycyjnie pozostają tylko na papierze i mimo kolejnych nadziei wlewanych w serca wodniaków, na naszych rzekach nic się nie zmienia. Obie konferencje, w których wziąłem udział, sprowadzały się właściwie do jednego. Bez zaangażowania ogromnych pieniędzy ze strony Państwa w infrastrukturę rzeczną oraz koniecznych rozmów i konkretnych ustaleń ze stroną niemiecką, nie ma możliwości systemowego rozwiązania kwestii rozwoju - ani turystyki, ani gospo-

darki na Odrze, jako rzece granicznej i dalej Noteci i Wiśle. Od czasu do czasu pojawiają się zapaleńcy, którzy na własną rękę stworzą nad wodą coś wyjątkowego, ale i oni muszą się na co dzień mierzyć z barierami, które mocno ograniczają ich działalność.

Gdyby tyle czasu, ile o rozwoju polskich rzek się mówi, poświęcić na konkretne prace, to dziś na pewno byłibyśmy w zupełnie innym miejscu. A że można, i to w wymiarze międzynarodowym, pokazują Niemcy i Czesi na łapie, gdzie konsekwentnie od wielu lat prowadzi się szeroko zakrojone inwestycje, które przekładają się na rozwój gospodarczy i turystyczny obszarów nad nią położonych.

Pozostaje jedynie życzyć sobie, abyśmy i w naszym kraju doczekali się kiedyś, aby choć jeden z wielu szeroko zakrojonych w ostatnich dwudziestu latach planów został zrealizowany. Bo powiedziane, przy okazji licznych konferencji i seminariów, zostało o nich chyba już wszystko.

My natomiast cieszymy się, że 25 listopada podpisaliśmy umowę na dofinansowanie złożonego przez Izbę projektu w ramach Działania 1.2 RPO - pn. *Z bonem po innowacje*. Szkoda, że tylko na taką kwotę, chociaż chętnych mamy znacznie więcej, ale wynika to z możliwości izbowych zabezpieczeń. Od stycznia 2017 r. zainteresowanych zapraszamy do współpracy.

Z poważaniem
Stanisław Owczarek
Dyrektor Izby

spis treści

Słowo wstępne	3
Konsul Białorusi w Izbie	4
Izba z bonami na innowacje	5
Izbowe szkolenie na temat windykacji	5
Biznes pod lupą	6-7
Biznes na Antypodach	8
Wykorzystać potencjał Warty	9
Co dalej z Odrą?	10
Wywiad z Kazimierzem Zdunowskim	11
Prawo pracy 2017	12-13
Fundusze europejskie	14-15
Moim zdaniem - K. Kononowicz	16-17
Lubuski Fundusz Pożyczkowy	18

Wydawca: Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa w Gorzowie Wlkp.

Redakcja: Tomasz Molski (*redaktor naczelny*), Jarosław Libelt (*redaktor numeru*), Jakub Sokołowski, Robert Nowicki (*skład komputerowy*).

Współpracownicy: Anna Elżanowska, Edyta Hubska, Stanisław Owczarek, Kamila Sz wajkowska.

Opieka wydawnicza: Wydawnictwo „In Plus” (tel. 609 22 35 79), www.wydawnictwoinplus.pl

Adres: 66-400 Gorzów Wielkopolski, ul. Kazimierza Wielkiego 1
tel. 95 739-03-12, e-mail: marketing@ziph.pl, www.ziph.pl

Partnerzy Głosu Przedsiębiorcy

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Obradowało Prezydium ZIPH

- 10 listopada w Gorzowie odbyło się posiedzenie władz Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej. Podczas obrad omówiono najważniejsze wydarzenia, które ZIPH organizuje w najbliższym czasie oraz przedstawiono zakres projektów, które zostaną zrealizowane przy wsparciu środków z UE. Są to przede wszystkim działania nakierowane na rozwój kształcenia zawodowego w regionie i realizowane w partnerstwie ze starostwami powiatowymi w Lubuskim. W sumie Izba będzie obecna w 5 powiatach: gorzowskim, żagańskim, świebodzińskim sulęcińskim oraz krośnieńskim. Ponadto ZIPH wesprze w tym zakresie 9 miast i gmin: Gorzów Wielkopolski, Witnicę, Skwierzynę, Dobiegniew, Sławę, Zbąszynek, Bobowicko, Kamień Mały i Henryków. Całościowo Izba swoim wsparciem obejmie 2000 uczniów w Lubuskim.

Sprzedaż w Internecie

- 14 listopada w Gorzowie odbyła się konferencja na temat marketingu i handlu w sieci. Jej tematyka została poświęcona zagadnieniom internetowych strategii promocji i sprzedaży w Internecie, a w szczególności zaprezentowanie lokalnym przedsiębiorcom wiedzy i narzędzi w rozpoczęciu działań promocji sprzedaży w sieci. Organizatorem konferencji była gorzowska firma reklamowa Prosper Advertising & Publishing. Nasza Izba patronowała temu wydarzeniu.

Informatyka w biznesie

- 23 listopada w Gorzowie miała miejsce konferencja „Nowoczesne technologie

Ciekawa perspektywa współpracy

24 listopada w naszej Izbie gościli Konsul Generalny Republiki Białoruś w Gdańsku Siargiej Michniewicz oraz Prezes Polsko-Białoruskiej Izby Handlowo-Przemysłowej Kazimierz Zdunowski. Celem wizyty naszych gości było spotkanie z lubuskimi przedsiębiorcami, dotyczące omówienia współpracy gospodarczej z Białorusią oraz określenia możliwości inwestycyjnych dla naszych firm w tym kraju.

Uczestnicy rozmów mieli okazję zaznajomić się m.in. z sytuacją gospodarczą na Białorusi, aktualnymi trendami na rynku oraz możliwościami inwestycyjnymi. Niedawno Polska została zaproszona do udziału w procesach prywatyzacyjnych na Białorusi. Jak pamiętamy, rząd stworzył listę przedsiębiorstw, które potencjalnie mogłyby być przedmiotem sprzedaży. Otwiera to ciekawą perspektywę współpracy dla naszych firm. Inwestorzy na Białorusi mogą znaleźć kuszące oferty - między innymi w branży energetycznej, transportowej i rolniczej. Warto jednak zaznaczyć, iż na razie przepisy dotyczące prywatyzacji u naszych wschodnich sąsiadów są wymagające. Jednym z wielu warunków, jakie musi spełnić nowy nabywca, jest np. ochrona miejsc pracy i zachowanie profilu działalności sprywatyzowanego przedsiębiorstwa państwowego. Podczas spotkania rozmawiano również o możliwościach i ograniczeniach w zatrudnieniu osób i zakupie usług w polsko-białoruskich relacjach gospodarczych oraz instrumentach wsparcia eksportu do naszego sąsiada ze wschodu, jakie oferują m.in. Bank Gospodarstwa

Krajowego czy Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych.

Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Wg szacunków Narodowego Banku Polski, łączny poziom bezpośredniego zaangażowania inwestycyjnego Polski na Białorusi, poczynwszy od roku 1991 należy ocenić na ok. 360 mln USD. Pod względem wielkości bezpośrednich inwestycji zagranicznych na Białorusi Polska zajmowała w 2015r. 9 miejsce (w 2014r. - 10). Wg danych Belstatu, w roku 2015 napłynęło polskich inwestycji do RB ogółem 136,9 mln USD, w tym BIZ 112,5 mln USD. Struktura geograficzna polskich inwestycji na Białorusi odbiega do struktury ogółu inwestycji zagranicznych w RB, gdyż zlokalizowane one są głównie w strefach przygranicznych. Według informacji za 2015r. najwięcej polskich inwestycji znajduje się w obwodzie brzeskim (31,4%), w obwodzie grodzieńskim - 28,5%, w obwodzie witebskim - 20%, zaś w obwodzie mińskim - 5,7%. W specjalnych strefach ekonomicznych na Białorusi działalność prowadzi obecnie 35 polskich przedsiębiorstw.

(JL)

Izba z bonami na innowacje

25 listopada w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego miało miejsce podpisanie umowy na dofinansowanie złożonego przez Izbę projektu w ramach Działania 1.2 RPO projektu pn. *Z bonem po innowacje*.

Bon na innowacje to forma dofinansowania innowacyjnych koncepcji nawet na poziomie do 85% wartości wydatków kwalifikowanych. Wartość pojedynczego bonu może sięgnąć nawet 100 tys zł. Przedmiotem dofinansowania mogą być m.in. prace badawczo – rozwojowe, usługa opracowania/ wdrożenia nowego produktu, usługa opracowanie i wdrożenia strategii rozwoju przedsiębiorstwa w oparciu o nowe technologie lub innowacyjne rozwiązania.

Przedsiębiorcy korzystający z bonu będą

mogli także skorzystać z fachowej pomocy świadczonej przez tzw. brokerów innowacji, w zakresie wyszukania jednostek naukowo-badawczych, posiadających potencjał i gotowość do realizacji wskazanego projektu badawczego, określenia szacunkowego kosztu projektu badawczego oraz nadzoru nad przebiegiem jego realizacji. Realizacja projektu rozpocznie się w styczniu 2017r.

Projekt opiewa na kwotę 582 980,00 zł, z czego wartość dofinansowania wynosi 495 533,00 zł. **(JL)**

i nowe rynki szansą na rozwój Twojego biznesu”. Jej celem było przybliżenie przedsiębiorcom nowatorskich rozwiązań informatycznych służących optymalizacji pracy. W roli ekspertów w tej dziedzinie wystąpili przedstawiciele firmy Microsoft. Konferencja została zorganizowana przez Bank Zachodni WBK w ramach ogólnopolskiego cyklu “Akademia Przedsiębiorcy 2016”. Nasza Izba była partnerem tego wydarzenia.

Forum kooperacyjne

- 23 listopada w Jeleniej Górze przedstawiciele ZIPH uczestniczyli w 23. Polsko-Niemiecko-Czeskim Forum Kooperacji Firm, organizowanym przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego. Wydarzenie to było podzielone na dwie części: konferencję dotyczącą doświadczeń we współpracy przygranicznej oraz giełdę kooperacyjną podczas której przedsiębiorcy mieli możliwość nawiązania bezpośrednich kontaktów biznesowych.

Nowi członkowie w ZIPH

- 10 listopada w poczet członków ZIPH przyjętych zostało 7 nowych firm:
  - INKASO ON-LINE Sp.z o.o.
  - Selena - Technika Świetlna Sp. z o.o.
  - ASTRA Beata Maciejak
  - A.D.W. Mikołajczyk Artur Mikołajczyk
  - Voncooler Marek Szapiński
  - Kancelaria Adwokacka Tadeusz Koper, Aleksandra Baś-Gidlewska S.C.
  - Kancelaria Radcy Prawnego Magdalena Falińska

Skuteczna windykacja

28 listopada w Gorzowie miało miejsce szkolenie na temat windykacji. Celem zajęć zorganizowanych dla członków Izby była prezentacja najważniejszych aspektów windykacji należności oraz procedur, które mogą stosować przedsiębiorcy dochodzący zapłaty od swoich dłużników.

Prowadząca szkolenia Maja Grzegorzycz, jako wieloletni ekspert w tej dziedzinie, przekazała również cenną wiedzę na temat, jak skutecznie zabezpieczyć uzyskanie płatności jeszcze na etapie

zawierania umowy oraz jak monitorować kontrahentów. Ponadto podczas szkolenia omówiono zasady prowadzenia tzw. twardej windykacji, łącznie z dochodzeniem zapłaty przed sądem, a także aspekty prawa karnego, które mogą być przydatne przy dochodzeniu zapłaty.

Listopadowe zajęcia były ostatnimi spotkaniami realizowanymi w ramach cyklu bezpłatnych szkoleń przygotowanych przez Izbę wspólnie z Polską Fundacją Przedsiębiorczości. Kolejna edycja rusza w styczniu 2017 r.

(TM)

Inwestycja w Solvay

17 listopada w gorzowskim oddziale międzynarodowego koncernu chemicznego Solvay miało miejsce uroczyste otwarcie Zakładu Move 4earth®. Firma zajmuje się produkcją specjalistycznych materiałów poliamidowych na potrzeby między innymi światowego rynku motoryzacyjnego. Celem powstania nowego zakładu jest opracowanie i wdrożenie innowacyjnych procesów w zakresie recyklingu odpadów umożliwiających przetwarzanie tkanin technicznych (głównie z poduszek powietrznych) na wysokiej jakości poliamid 6.6 (PA6.6) o ograniczonym oddziaływaniu na środowisko. W Gorzowie zlokalizowany jest zakład produkcyjny oraz służby sprzedaży i marketingu na teren Polski, Europy Centralnej i Wschodniej oraz Środkowego Wschodu i Afryki.

Zielonogórczanin przedsiębiorcą roku

Marcin Grzymkowski, założyciel firmy eobuwie.pl został uhonorowany tytułem „EY Przedsiębiorca Roku”. Finał 14. edycji konkursu miał miejsce 24 listopada w Warszawie. Szef zielonogórczaniej spółki zwyciężył zarówno w kategorii Nowe Technologie/Innowacyjność, jak i w całym konkursie. Eobuwie.pl to lider sprzedaży online na rynku obuwia i galanterii skórzanej. Firma działa w Polsce, na Słowacji, Węgrzech i Ukrainie, w Czechach, Niemczech, Austrii, Wielkiej Brytanii, Bułgarii oraz w Rumunii. W ubiegłym roku firma połączyła się z CCC, które posiada blisko 75 proc. akcji spółki. Firma nieustannie się rozwija. Niedawno wybudowała m.in. nową halę w Lubuskim Parku Przemysłowo-Technologicznym w Nowym Kisielinie.

Nasze Dobre Lubuskie

24 listopada w Świdnicy nastąpiło podsumowanie 9. edycji plebiscytu Gazety Lubuskiej „Nasze Dobre Lubuskie”. Ideą konkursu jest promocja najlepszych produktów i usług powstających w regionie. Jurorzy za najlepszy produkt spożywczy uznali catering dietetyczny firmy Smaczna Dieta z Gorzowa, a Bio dżem Czereśnia z tymiankiem zielonogórczaniej firmy Owocowy Dom - za najlepszy ekologiczny produkt spożywczy. Dni Przytocznej i Dzień Pomidora zostały wybrane najlepszym produktem w kategorii kultura i rozrywka. W kategorii usługa-nauka zwyciężyła Szkoła Językowa Native Station z Zielonej Góry, a w kategorii usługa turystyczna Pensjonat W Sam Las w Barnówku. Najlepszą usługą budowlaną okazało się kreatywne projektowanie wnętrz firmy Kada Wnętrza z Zielonej Góry, a najlepsze usługi oferuje kawiarnia Maska Coffee&Sweet z Gorzowa. Ziel-Bruk Makarewicz z miejscowości Płoty otrzymał natomiast statuetkę za Skalę lubuską - płytki ścienne w kategorii produkt przemysłowy.

Polska Nagroda Innowacyjności 2016

Uniwersytet Zielonogórski otrzymał Polską Nagrodę Innowacyjności 2016. Wyróżnienie zostało przyznane w kategorii „Uczelnie publiczne” za efektywne wprowadzanie nowatorskich rozwiązań w zakresie komercjalizacji badań i stworzenie prężnie działającej jednostki zrzeszającej przedsiębiorczość z przedstawicielami nauki. Polska Nagroda Innowacyjności to program promocyjny i wizerunkowy. Jej celem jest nagradzanie instytucji i firm działających na polskim rynku, których działalność cechuje innowacyjność i dbałość o sferę badawczo-rozwojową. Pomysłodawcą programu jest Polska Agencja Przedsiębiorczości. Warto zaznaczyć, że Uniwersytet Zielonogórski już po raz drugi został laureatem Polskiej Nagrody Innowacyjności. Poprzednie wyróżnienie przyznano UZ w 2014 r. w kategorii Uniwersytety.

Dofinansowanie na promocję

Ministerstwo Rozwoju, we współpracy z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, uruchomiło Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020, w ramach którego polskie firmy mogą ubiegać się o dofinansowanie udziału w targach, misjach gospodarczych i wystawach. Celem Branżowych Programów Promocji jest udzielenie wsparcia przedsiębiorcom w promowaniu polskich marek produktowych oraz Marki Polskiej Gospodarki. Przewidywana intensywność wsparcia wydatków kwalifikowanych związanych z udziałem w programie w postaci pomocy de minimis wynosi: do 60% – dla średniego przedsiębiorcy; do 75% – dla małego przedsiębiorcy; do 85% – dla pozostałych mikroprzedsiębiorców. Nabór wniosków w ramach podziałania 3.3.3. przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości rozpocznie się na początku 2017 r.

Więcej informacji: www.poir.parp.gov.pl.

Misja gospodarcza do Indii

Krajowa Izba Gospodarcza organizuje w dniach 8 – 12 stycznia 2017 r. Misję Gospodarczą do Indii (Stan Gujarat) na Szczyt Globalny (8th Global Summit, Vibrant Gujarat), którą KIG organizuje wspólnie z Indyjsko Polską Izbą Przemysłowo-Handlową oraz we współpracy z Ambasadą RP w New Delhi. Globalny Szczyt w Gujaracie to jedno z najważniejszych przedsięwzięć promocyjnych organizowanych w Indiach w cyklu dwuletnim. Krajowa Izba Gospodarcza współorganizowała udział polskich przedsiębiorców w poprzedniej edycji wydarzenia w 2015 roku.

Szczegółowych informacji na temat udziału w misji udziela: Maria Nowakowska, tel: 22 6309783.

Symbol Innowacyjności 2016

Wubiegłym roku SECO/WARWICK umieszczony został w gronie dziesiątki najbardziej innowacyjnych firm polskich. SECO/WARWICK znów potwierdził swą silną pozycję innowatora i odebrał nagrodę Symbol Innowacyjności 2016. Kapituła Programu SYMBOL doceniła szeroką działalność firmy oraz dotychczas realizowane projekty rozwojowo-badawcze z najlepszymi uczelniami technicznymi, zarówno zagranicznymi, jak i polskimi oraz opracowanie nowatorskiej linii do produkcji grafenu, co stawia SECO/WARWICK w gronie najbardziej innowacyjnych przedsiębiorstw w Polsce. Zauważono także, że spółka jako jedna z pierwszych na świecie przygotowuje się do wykorzystania technologii rozszerzonej rzeczywistości pod nazwą własną - SECO/LENS.

Inwestor w Nowej Soli

Wpołowie grudnia na terenie K-SSSE SA przy ul. Przemysłowej w Nowej Soli otwarty zostanie zakład firmy Electropoli Poland sp. z o.o. To odnoga grupy z kapitałem francuskim, która zajmuje się nakładaniem powłok ochronnych na części do produkcji samochodów i innych pojazdów różnymi metodami. Nowosolski zakład w pierwszej fazie rozwoju będzie stosował metodę malowania katalforetycznego i proszkowego. W Nowej Soli powstaje hala o powierzchni dziesięciu tysięcy metrów kwadratowych. Cała inwestycja pochłonęła ok. 50 mln złotych. Pracę w fabryce, której budowa właśnie dobiega końca, znalazło już ok. 30 osób.

Nie ma ograniczenia

Wywiad z Mirosławem Żarnowskim, Prezesem Polsko-Australijskiej Izby Handlowej PCCA, który pod koniec listopada spotkał się z lubuskimi przedsiębiorcami w Zielonej Górze.

- Choć Australia to dla większości polskich przedsiębiorców kierunek dość egzotyczny, to od kilku lat można zauważyć systematyczny wzrost wymiany handlowej pomiędzy oboma krajami. Jakie sektory gospodarki uważa Pan za perspektywiczne dla współpracy obu państw?

- Na dzisiaj praktycznie nie ma ograniczenia, co do sektorów i branż, które mogą wchodzić na rynek australijski. Praktycznie każda branża jest w stanie znaleźć sobie swoją niszę. Jak pan zauważył, w przypadku Australii i Polski wymiana handlowa systematycznie rośnie z roku na rok. Australia w ostatnim czasie wręcz otworzyła się na produkty z Europy. Także w przypadku naszych krajowych producentów mamy szerokie

pole do działania. Do naszej organizacji zgłaszają się firmy z praktycznie każdego sektora gospodarki, począwszy od producentów żywności, poprzez meble i wyposażenie, a skończywszy na branży IT.

- Na co powinni zwracać szczególną uwagę lubuscy przedsiębiorcy zainteresowani eksportem na rynek australijski. Czy w Australii mamy do czynienia ze szczególnymi przepisami prawa, które są nietypowe dla rynków europejskich?

- Przede wszystkim należy wziąć pod uwagę specyfikę rynku, odległość - szczególnie w przypadku produktów z krótszym terminem przydatności, czyli mówimy tutaj przede wszystkim o produktach spożywczych. Dla większości produktów są wymagane odpowiednie certyfikaty narzucone przez rząd australijski. Należy więc mieć świadomość, że produkt wypuszczany na tamten rynek musi przejść proces certyfikacji. Wprowadzając produkt na rynek australijski na pewno w pierwszej kolejności należałoby przeprowadzić badanie rynku. Kolejnym etapem, kiedy już wiemy, że popyt na nasz produkt powinien być w zadowalającej nas wielkości, jest przeprowadzenie procesu

certyfikacji danych produktów, a na koniec - wprowadzenie ich do obrotu.

- Jak dobrze przygotować się do ekspansji na rynek australijski? W czym może pomóc Polsko-Australijska Izba Handlowa?

- Polish Chamber of Commerce Australia (Polska Izba Handlowa z siedzibą w Australii) jako organizacja istniejąca od 1992 roku powstała na początku, aby zrzeszać polonijną australijską prowadzącą swoje biznesy. W czasie swojej egzystencji miała, jak to większość tego typu instytucji, lepsze i gorsze momenty. W momencie powołania nowego zarządu, Izba przyjęła sobie za cel pomoc w tworzeniu relacji pomiędzy firmami australijskimi i polskimi w pełnym tego słowa znaczeniu. Izba działa na zasadzie pokazania możliwości inwestycyjnych dla firm polskich na rynku australijskim oraz starając się zachęcić producentów australijskich do wejścia na rynek polski. Działamy na zasadzie organizowania spotkań biznesu z przedstawicielami rządów i organizacji z obu krajów oraz przekazywaniu informacji nt. możliwości i sposobu funkcjonowania na tych rynkach.

- Dziękuję.

Rozmawiał Jarosław Libelt

CONCORDIA
UBEZPIECZENIA

Solidna **FIRMA**
dla **BIZNESU**

UBEZPIECZ SIĘ
WYGODNIE
TANIEJ DO
30%*

*ubezpieczenie kupić można w placówkach GBS Banku

Wykorzystać potencjał Warty

Rzeka stanowiła niezwykle istotną wartość już dla przedwojennych mieszkańców Gorzowa. Niestety, przez wiele lat miasto było do niej "odwrócone plecami". Znamienny jest fakt, iż ostatni raz Wartę pogłębiano w latach 60-tych. Brakuje też rozwiązań, które regulowałyby jej bieg, a te, które zostały wiele lat temu zastosowane są dziś w zatrważającym stanie. Niewątpliwie cieszy, że Gorzów zaczął zwracać się ku Warcie w ostatnich kilku latach. Powstały wtedy bulwary, Marina i miejska plaża. Zorganizowana 18 listopada w gorzowskiej przystani konferencja miała za zadanie odpowiedzieć na pytania o możliwościach i wyzwaniach stojących przed miastem, w kontekście rozwoju gospodarki i turystyki na Warcie w najbliższych latach.

W konferencji, zorganizowanej przez gorzowski oddział Stowarzyszenia Architektów Polskich we współpracy z Zachodnią Izbą Przemysłowo-Handlową, udział wzięło blisko 100 gości: samorządowców, polityków, przedsiębiorców, przedstawiciele branży turystycznej oraz architektów, zarówno z Polski, jak i Niemiec.

O planach władz Gorzowa w kontekście Warty mówił podczas konferencji Dawid Gierkowski, dyrektor wydziału strategii miasta. W najbliższych latach Gorzów zamierza zmodernizować port zimowy i udostępnić go dla wszystkich miłośników sportów wodnych. W gorzowskim porcie zimowym mają zostać zagospodarowane zarówno oba brzegi, jak i sam basen portowy, a znajdujące się na jego terenie budynki mają być przystosowane do potrzeb wodniaków. Miasto planuje również budowę m.in. pływających pomostów i miejsc do cumowania łodzi. Szacowany koszt inwestycji to około 6 milionów złotych. Miasto chce 85% tej kwoty uzyskać w ramach środków europejskich z programu Interreg VA.

Podczas konferencji dyskutowano również o gospodarczym wykorzystaniu Warty. Na dziś transport rzeczny jest w zasadzie niemożliwy ze względu na stan wody, który uniemożliwia regularne poruszanie się statków. Jak podkreślali eksperci, bez dużych inwestycji ten stan rzeczy na pewno się nie zmieni. I choć polski rząd ogłosił program związany z poprawą że-

głowności na naszych rzekach, to ludzie na co dzień związani z żeglugą śródlądową podchodzą do tych zapowiedzi z dużym dystansem. Wszystko ze względu na ogromne środki, które trzeba by zainwestować w pogłębianie i regulowanie cieków wodnych. Sytuacja ta nie stoi jednak w sprzeczności z turystycznym wykorzystaniem Warty. W naszym mieście są pasjonaci, którzy widzą swoją szansę na biznes w turystyce. Jednym z nich jest znany w regionie przedsiębiorca, Jan Kordacz, który 3 lata temu wybudował od podstaw "Marinę Gorzów". Miejsce to świetnie wpisało się w pejzaż miasta, a dziś właściciel ma kolejne pomysły na rozwój swojego biznesu w oparciu o turystykę rzeczna. Podkreśla jednak, że aby wokół rzeki rozkwitł biznes, potrzebne jest przychylniejsze spojrzenie urzędników, którzy często niechętnie wydają zezwolenia na nowe inwestycje na brzegach Warty. Zdaniem prezesa Kordacza potrzebny jest dialog biznesu i władz, tak, aby wspólnie tworzyć infrastrukturę wokół rzeki i w ten sposób przywracać ją mieszkańcom.

Podczas konferencji jej uczestnicy mieli również okazję zapoznać się z doświadczeniami naszych zachodnich sąsiadów oraz pomysłami architektów w obszarze zagospodarowania rzek, a owocne obrady zakończył wspólny rejs gorzowskim zabytkowym lodołamaczem "Kuna".

Tomasz Molski

Marta Bejnar-Bejnarowicz,
radna Rady Miasta
Gorzowa Wielkopolskiego

- Przyjeżdżający do Gorzowa eksperci zgodnie podkreślają, że jego olbrzymim atutem jest bardzo dobre położenie geograficzne i rzeka, która jest sercem miasta. Wielka szkoda, że do tej pory zupełnie tego nie wykorzystaliśmy. Choć w ostatnich latach coś drgnęło, to wciąż pozostaje ogromny niedosyt. Czas najwyższy, aby zacząć ten potencjał związany z Wartą wykorzystywać. Za wzór mogą nam posłużyć przykłady takich miast jak Bydgoszcz czy Wrocław, które dostrzegły korzyści wynikające z bliskości rzeki i zbudowały wokół niej sektor turystyki.

Grzegorz Załoga,
Prezydent Unii Izb Łąby i Odry,
członek władz ZIPH

- Aby móc rozmawiać o poważnym wykorzystaniu Warty w zakresie gospodarki, należałoby udrożnić cały międzynarodowy szlak wodny, który biegnie z Berlina przez Wartę i dalej Noteć i Bydgoszcz. Istniejące dziś ku temu przeszkody są natury obiektywnej. O tym, czy polskie rzeki będą żeglowne musi zdecydować aparat państwowy i zapewne nie odbędzie się to bez udziału Unii Europejskiej. To kwestia pozostająca poza samorządami. Nie mniej jednak, to jak zachowuje się w stosunku do rzeki miasto, a więc czy umożliwi korzystanie z rzeki - czy to w postaci inwestycji wokół niej, czy budowy marin - to już zależy od naszych urzędników i ich stosunku do rozwoju miasta w oparciu o Wartę.

Co dalej z Odrą?

21 listopada w Warszawie miała miejsce zorganizowana przez Unię Izb Łąby i Odry konferencja międzynarodowa poświęcona żegludze śródlądowej w regionie bałtyckim. Jednym z tematów poruszanych podczas spotkania była kwestia rewitalizacji Odry.

Konferencje stołeczne prowadzone przez Unię Izb Łąby i Odry mają już pięcioletnią tradycję. We wcześniejszych latach odbywały się m.in. w Berlinie, Pradze i Brukseli. Tegoroczna konferencja w Warszawie odbyła się w połączeniu ze spotkaniem partnerów projektu EMMA. To międzynarodowe działanie, dofinansowane przez Unię Europejską z programu Interreg, skupia się na wzmocnieniu żeglugi śródlądowej w całym basenie Morza Bałtyckiego, a uczestniczą w nim przedstawiciele 7 krajów.

Tegoroczna konferencja została podzielona na 3 panele tematyczne. Dwa z nich dotyczyły żeglugi na Odrze oraz Łabie, a trzeci międzynarodowego projektu EMMA, skupiającego się na wzmocnieniu żeglugi śródlądowej w całym basenie Morza Bałtyckiego. Z punktu widzenia naszej Izby najistotniejszy był panel odrzański. Niestety, mimo wcześniejszych zapowiedzi, z wystąpienia w nim wycofali się przedstawiciele polskiego rządu. Skutkowało to tym, że nie dyskutowano m.in. o planach polskiego rządu dotyczących modernizacji Odry i rozbudowy żeglugi w Polsce. Nie zabrakło natomiast przedstawicieli niemieckiego federalnego ministerstwa transportu. Informacje, które zostały przedstawione na konferencji nie są na dziś budujące. Nasi zachodni sąsiedzi w sposób bardzo jasny wskazali, że aktualnie wola polityczna w Niemczech wyrażana jest w ten sposób, że Odrę można modernizować i utrzymywać, ale przede wszystkim po to, aby nie była za-

grożeniem powodziowym. Co więcej, wspieranie żeglugi inwestycjami na wielu rzekach i kanałach nie jest w Niemczech w najbliższych latach planowane, ponieważ nie są tym zainteresowane przygraniczne landy, a potencjał transportowy Odry nie jest taki, żeby niemieckie pieniądze federalne były wydawane na modernizację żeglugi. Zmienić ten stan rzeczy może zapewne klarowne stanowisko naszych władz i konkretne projekty związane z Odrą.

O możliwości zawarcia takiego porozumienia świadczyły kolejne dyskusje, z udziałem przedstawicieli izb gospodarczych i przedsiębiorców. Wskazywały one jednoznacznie, że dla biznesu i turystyki, Odra jest dobrem wspólnym. Dobrym przykładem współpracy okazał się panel poświęcony

Łabie. W sprawie rozwoju infrastruktury na tej niemiecko-czeskiej rzece powołano tzw. Gremia doradcze, które tworzą m.in. izby gospodarcze. Ich zadaniem jest dialog z różnymi stronami - jak na przykład organizacje ekologiczne - w kwestii uzgodnień dotyczących prac na Łabie. - *To bardzo ciekawy przykład dla nas. W tematach regulacji ekologicznych przy Odrze, ciągle jesteśmy tylko na poziomie teorii. A prawda jest taka, że kwestie te są absolutnie nie do uniknięcia. Już dzisiaj trzeba przygotowywać się, jak interesy gospodarcze i interesy środowiska naturalnego połączyć. Tu od naszych sąsiadów możemy się wiele nauczyć* - mówi Grzegorz Załoga, prezes Unii Izb Łąby i Odry i jednocześnie członek władz ZIPH.

Konferencja przyniosła wiele ciekawych informacji o realizowanych i planowanych w najbliższym czasie inwestycjach w zakresie żeglugi śródlądowej w naszej części Europy. Silne były krytyczne głosy wobec niemieckich planów ograniczania działań inwestycyjnych na Odrze i w Niemczech Wschodnich. - *To jedno z niewielu wydarzeń, które umożliwiała wspólny transgraniczny dialog ludzi polityki i gospodarki w kwestii żeglugi śródlądowej. Szkoda, że zabrakło w nim głosu polskich władz* - mówi Grzegorz Załoga.

(TM)

Nasze gospodarki są komplementarne

O białoruskiej gospodarce oraz możliwościach współpracy na tamtejszym rynku rozmawiamy z Kazimierzem Zduńskim, Prezesem Polsko-Białoruskiej Izby Handlowo-Przemysłowej.

- Ostatnie lata były nie najlepsze dla białoruskiej gospodarki. Idzie ku lepszemu?

- Tak jak każdy produkt ma swój czas, tak i sposób organizowania gospodarki jest umiejscowiony w odpowiednim czasie. Natomiast dzisiaj struktura gospodarki białoruskiej jest mniej więcej taka, że około 20% stanowi gospodarka prywatna, a około 80% - gospodarka państwowa. Chciałbym, żebyśmy wszyscy pamiętali, że Białoruś była najbardziej rozwiniętym krajem w ramach Związku Radzieckiego. W związku z tym, na Białorusi był bardzo silnie rozwinięty przemysł, w tym także przemysł metalowy, ale skoooperowany z przemysłem obronnym. Kiedy rozszarpał się Związek Radziecki i kiedy nastąpiła zmiana w geografii gospodarczej krajów postradzieckich, nastąpiło również zmniejszenie zapotrzebowania na ich produkty. Trzeba teraz tę produkcję zmienić na system rynkowy. Proszę zwrócić uwagę, że Białorusini stanęli w takiej sytuacji, że mając bardzo wysoko rozwinięty przemysł, w tym także przemysł metalowy, nie mają tego komu sprzedać i muszą dokonać zmiany geografii w eksporcie. To ogromny problem.

- Nic nie dzieje się bez przyczyny...

- Oczywiście. Jak powstawała niezależna Białoruś to jakoś dziwnie ojcowie założyciele Białorusi tak pracowali, że nie została podzielona rezerwa dewizowa. I w efekcie ta rezerwa dewizowa, która była w ramach Związku Radzieckiego, pozostała w Moskwie. A po 4 latach, kiedy Białoruś wdrażała próbę przejścia na swobodny handel, okazało się, że nie ma rezerwy dewizowej. Swobodny handel zagraniczny ma to do siebie, że może być saldo dodatnie albo ujemne. Ale w przypadku salda ujemnego trzeba mieć środki na sfinansowanie deficytu, a Międzynarodowy Fundusz Walutowy nie udziela kredytu, Bank Światowy nie udziela kredytu. Białorusini zostali w sytuacji, że mają pierwszy raz poważny problem z deficytem w handlu zagranicznym i żadna ze struktur międzynarodowych powołanych do tego celu, nie jest w stanie im udzielić kredytu. Co pozostało? Zwrócić się do Rosji. Oczywiście, że otrzymali kredyt,

tylko pod zastaw sieci przesyłowych. Są kraje, które zawsze były gdzieś tam za żelazną kurtyną, są i pozostają, ale nie wszystkie się na taką rolę godzą. Białoruś się nie godzi, stąd też rozbudowuje swoją gospodarkę według własnej wizji.

- Istnieje szansa na jej skuteczną realizację?

- Warto w tym miejscu powiedzieć, że poziom wykształcenia Białorusinów jest wyższy niż w Polsce. To społeczeństwo wykształcone, pracowite, zaradne. Wystąpiła anomalia, iż sankcje, które zostały nałożone, pomogły rozwinąć Białorusinom technologie IT. Dzisiaj Białoruś jest partnerem w zakresie IT dla takich potęg jak Chiny czy Indie. Co godne odnotowania, zarobili dużo pieniędzy na współpracy z Iranem. Obecnie pierwsza dwudziestka największych komputerowych firm światowych ma tam swoje miejsce. Rozwija się także rolnictwo i gospodarka żywnościowa. Problem jest generalny, z przedstawieniem gospodarki i restrukturyzacją gospodarki. Istnieją programy prywatyzacyjne, programy modernizacyjne, programy związane z budownictwem nowych inwestycji wkomponowanych w takie założenie zmian strukturalnych gospodarki. Ale to nie jest łatwe do zrealizowania.

- Jakie branże mają szansę odnieść sukces eksportowy na Białorusi?

- Na Białorusi funkcjonuje ponad 550 polskich przedsiębiorstw, z udziałem polskiego kapitału. Z tego ponad 375 to są znaczące firmy jak np. Getin Holding czy Atlas, który wybudował dużą fabrykę w Grodnie, w wolnej strefie ekonomicznej. Działają również wiele mniejszych przedsiębiorstw. Dlaczego inni nie wchodzi? W skrócie rzecz ujmując: Istnieje w głowie bariera psychologiczna.

- Proszę przybliżyć kulisy obecnej wizyty w Lubsku?

- Zostałem zaproszony przez pana prezesa Kononowicza. Spotkania z kierownictwem i z przedsiębiorcami zrzeszonymi w ZIPH mają na celu ocieplenie klimatu. Rozmawia-

my zarówno o problemach, jak i o sukcesach. Wspólnie zastanawiamy się, jak można zarobić pieniądze na Białorusi. Zastanawiamy się, dlaczego nasze obroty wynoszą 2-2,5 mld, w najlepszym okresie 3 mld, a nie 80? Nasze gospodarki są komplementarne, a nie konkurencyjne.

- Jak Polsko-Białoruska Izba Handlowo-Przemysłowa może wesprzeć przedsiębiorców?

- Izba świadczy usługi dla swoich członków nieodpłatnie lub z częściową odpłatnością, w zależności od rodzaju usługi. Dla pozostałych przedsiębiorców świadczymy usługi na zasadach komercyjnych. Pomagamy założyć przedsiębiorstwa na zlecenie. Zazwyczaj musimy zbadać rynek i opracować studium wykonalności. Przed zakupem przedsiębiorstwa, przeprowadzamy analizy przedprywatyzacyjne oraz wyceny przedsiębiorstw na zlecenie. Robimy to oczywiście z wykorzystaniem specjalistów białoruskich i specjalistów polskich, ponieważ są różnice w systemie księgowości, w ewidencji księgowej i rozliczeń. Część przedsiębiorców przychodzi do nas w poszukiwaniu partnera i w tym zakresie również działamy.

- Dziękuję.

Rozmawiał Tomasz Molski

Zdaniem eksperta

WYNAGRODZENIE Z TYTUŁU UMÓW ZLECENIA I UMÓW O ŚWIADCZENIE USŁUG OD 1 STYCZNIA 2017 ROKU

Nowy rok przyniesie zmiany w zakresie obowiązków zleceniodawców związanych z powierzaniem pracy na podstawie umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług (do tego ostatniego rodzaju umowy stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia). Ustawodawca, chcąc zapobiec nierównościom między zleceniobiorcami (osobami świadczącymi usługi) a osobami zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę, zdecydował się wprowadzić tzw. minimalną stawkę godzinową. Zmiany te znalazły odzwierciedlenie w ustawie z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw.

Co prawda definicja minimalnej stawki godzinowej funkcjonuje już od 17 sierpnia 2016 r., jednakże do 31 grudnia 2016 r. nie istnieje obowiązek stosowania takiej stawki. Przepisy w zakresie obowiązku wypłaty minimalnej stawki godzinowej zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2017 r. Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 września 2016 r. w sprawie minimalnej stawki godzinowej w 2017 roku, wysokość minimalnej stawki godzinowej od 1 stycznia 2017 r. wyniesie 13 zł.

Minimalna stawka godzinowa to minimalna wysokość wynagrodzenia za każdą godzinę wykonania zlecenia lub świadczenia usług przysługująca przyjmującemu zlecenie lub świadczącemu usługi. Przy czym, według ustawy, za przyjmującego zlecenie lub świadczącego usługi uważa się:

- osobę fizyczną wykonującą działalność gospodarczą zarejestrowaną w RP albo w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej lub państwem EOG, niezatrudniającą pracowników lub nie zawierającą umów ze zleceniobiorcami albo
- osobę fizyczną niewykonyującą działalności gospodarczej, która przyjmuje zlecenie lub świadczy usługi na podstawie umów zlecenia lub o świadczenie usług, na rzecz innej jednostki organizacyjnej, w ramach prowadzonej przez te podmioty działalności.

Ustawa nakłada obowiązek ustalania wysokości wynagrodzenia w umowie zlecenia lub umowie o świadczenie usług w taki spo-

sób, aby wysokość wynagrodzenia za każdą godzinę wykonania zlecenia lub świadczenia usług nie była niższa niż wysokość minimalnej stawki godzinowej. W przypadku gdy strony nie uczynią zadość temu obowiązkowi, zleceniobiorcy lub świadczącemu usługi i tak będzie przysługiwało wynagrodzenie obliczone z uwzględnieniem tej minimalnej stawki. **Uwaga!** W przypadku gdy kilka osób przyjmuje zlecenie lub zobowiązuje się świadczyć usługi wspólnie, każdej z tych osób przysługuje wynagrodzenie w minimalnej stawce godzinowej.

Nowelizacja wprowadza ochronę minimalnej stawki wynagrodzenia według następujących zasad: 1) przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi nie może zrzec się prawa do wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej albo przenieść prawa do tego wynagrodzenia na inną osobę; 2) wypłaty wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej dokonuje się w formie pieniężnej; 3) w przypadku umów zawartych na czas dłuższy niż 1 miesiąc, wypłaty wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej dokonuje się co najmniej raz w miesiącu.

Wprowadzone zmiany wiążą się z obowiązkiem ewidencjonowania godzin w celu ustalenia prawidłowej wysokości wynagrodzenia należnego zleceniobiorcy lub świadczącemu usługi. Zasadniczo strony w umowie powinny określić sposób potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług. W przypadku gdy strony w umowie nie określą sposobu potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług, przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi będzie zobowiązany przedłożyć w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej informację o liczbie godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług, w terminie poprzedzającym termin wypłaty wynagrodzenia. Jeżeli umowa nie została zawarta z zachowaniem formy pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej, przedsiębiorca albo inna jednostka organizacyjna, przed rozpoczęciem wykonania zlecenia lub świadczenia usług, potwierdzi przyjmującemu zlecenie lub świadczącemu usługi w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej ustalenia co do sposobu potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług. W przypadku braku takiego potwierdzenia, przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi będzie musiał przedłożyć w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej informację o liczbie godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług, w terminie poprzedzającym termin wypłaty wynagrodzenia. Powyższych zasad nie stosuje się do wykonującego zlecenie lub świadczącego usługi w przypadku skierowania takich osób do wykonania

zlecenia lub świadczenia usług na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych. W takim przypadku pracodawca użytkownik, na rzecz którego jest wykonywane zlecenie lub są świadczone usługi, prowadzi ewidencję liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług. **Uwaga!** Jeżeli kilka osób przyjmuje zlecenie lub zobowiązuje się świadczyć usługi wspólnie, potwierdzanie liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług następuje odrębnie w stosunku do każdej z tych osób.

Ważne! Przedsiębiorca albo inna jednostka organizacyjna, na rzecz której jest wykonywane zlecenie lub są świadczone usługi, będzie zobowiązany przechowywać dokumenty określające sposób potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług oraz dokumenty potwierdzające liczbę godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług przez okres 3 lat od dnia, w którym wynagrodzenie stało się wymagalne.

Na zakończenie trzeba zauważyć, że wypłacenie wynagrodzenia przyjmującemu zlecenie lub świadczącemu usługi a za każdą godzinę wykonania zlecenia lub świadczenia usług w wysokości niższej niż obowiązująca wysokość minimalnej stawki godzinowej, będzie stanowiło wykroczenie zagrożone karą grzywny od 1000 zł do 30 000 zł. Dodatkowo, w przypadku stwierdzenia w trakcie czynności kontrolnych przez inspektora pracy, naruszenia obowiązku wypłaty wynagrodzenia

Górecki i Partnerzy
adwokaci i doradca podatkowy

Marek Górecki
Magdalena Pater-Mazurek
Joanna Siuciak
Piotr Poleszczuk
Michał Buszkiewicz

Adwokat i doradca podatkowy
Aplikant adwokacki
Prawnik
Adwokat współpracujący
Aplikant adwokacki

wynikającego ze stawki minimalnej, inspektor pracy będzie uprawniony do skierowania wystąpienia lub wydania polecenia w sprawie wypłacenia wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej.

Marek Górecki
adwokat i doradca podatkowy

Czy Twój System Informatyczny jest przygotowany na wysyłanie pliku JPK?

Jednolity Plik Kontrolny

To księgi i dokumenty księgowo prowadzone za pomocą programów komputerowych, przekazywane na żądanie organu podatkowego. Kolejna grupa przedsiębiorstw będzie objęta tym obowiązkiem już od dnia 1 stycznia 2017 r.

Kto ma obowiązek?

Kary za niedostarczenie JPK

Kara porządkowa
DO 2800zł
Kara grzywny
DO 17 760 000zł

Co muszą zawierać pliki JPK?

Potrzebujesz konsultacji w sprawie JPK?

Nie wiesz czy Twój system informatyczny jest przygotowany?

biznes@computernet.com.pl

600 230 824 / 600 077 286

Zgodnie z ustawą na podatników VAT zostanie nałożony obowiązek comiesięcznego (bez wezwania) raportowania organom struktury JPK_VAT (Ewidencji VAT) : od 1 stycznia 2017r dla małych i średnich przedsiębiorców.

Środki unijne dla firm

– jak pozyskać i czuć się bezpiecznie

Żyjący na przełomie starej i nowej ery, rzymski filozof Seneka Młodszy mawiał, iż „mylić jest rzeczą ludzką”. Nie mylił się. W dwudziestym pierwszym wieku aktualne jednak jak nigdy dotąd pozostaje pytanie: „kto za te błędy zapłaci?”. W bieżącym numerze pytanie to stawiamy w kontekście błędów popełnianych w dokumentacji składanej przez przedsiębiorców w celu uzyskania dofinansowania. O odpowiedź poprosiliśmy radcę prawnego Tomasza Pichetę ze szczecińskiej kancelarii prawnej Mazurkiewicz Cieszyński Mazuro i Wspólnicy Adwokaci i Radcowie Prawni spółka partnerska.

Wszędzie tam, gdzie w jakimś procesie pojawia się człowiek, dochodzi do pomyłek. To zjawisko nieuniknione. Skłonność do błędów jest wpisana w nasz kod genetyczny. Konsekwencje błędnego wypełnienia wniosku o dofinansowanie lub dokumentacji mu towarzyszącej mogą być zróżnicowane. Wszystko zależy od tego, z jakiego typu pomyłką mamy do czynienia oraz na jakim etapie została ona wykryta przez instytucję wdrażającą dany program operacyjny.

Z najbardziej nieszczęśliwym i wyjątkowo bolesnym w skutkach przykładem lapsusu popełnionego w dokumentacji aplikacyjnej spotkałem się w jednej ze spraw w poprzedniej perspektywie finansowej przewidzianej na lata 2007-2013. Beneficjentem dofinansowania była firma zajmująca się produkcją prefabrykatów budowlanych. Projekt, na który uzyskała dofinansowanie, polegał na wybudowaniu hali wytwórczo-usługowej i zainstalowaniu w niej nowych, innowacyjnych maszyn i urządzeń. Hala miała powstać na jednej z dwóch działek zlokalizowanych na nieruchomości należącej do beneficjenta. Projekt został zrealizowany w terminie i zgodnie z opisem zawartym we wniosku o dofinansowanie. Osiągnięte zostały także wszystkie zaplanowane wskaźniki. Niestety, podczas kontroli przeprowadzonej na zakończenie realizacji projektu okazało się, że beneficjent nie dysponuje wymaganą dla tego przedsięwzięcia decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach. Mówiąc ściślej, przedsiębiorca dysponował wprawdzie taką decyzją, jednakże nie dotyczyła

ona działki, na której został zrealizowany projekt, lecz działki sąsiedniej, znajdującej się na tej samej nieruchomości. Popełniona przez przedsiębiorcę we wniosku o wydanie decyzji środowiskowej pomyłka w oznaczeniu numeru działki kosztowała go kilkaset tysięcy złotych. Ze względu na naruszenie procedur i realizację projektu bez wymaganej decyzji środowiskowej, musiał on zwrócić całość przyznanego mu dofinansowania wraz z odsetkami liczonymi od dnia przekazania środków.

Od pomyłek podobnych do tej, jak opisana wyżej, stanowiących przykry efekt tzw. czynnika ludzkiego, którego wyeliminować się przecież nie da, odróżnić należy proste omyłki pisarskie i braki formalne wniosku o dofinansowanie oraz błędy merytoryczne zawarte w opisie projektu.

Do pierwszej grupy zaliczyć należy błędy takie jak brak podpisu osoby uprawnionej do reprezentacji przedsiębiorcy, brak potwierdzenia za zgodność z oryginałem załączników lub ich niezłączenie, nieuzupełnienie wszystkich wymaganych pól we wniosku o dofinansowanie, itp...

Zgodnie z zasadami obowiązującymi w perspektywie finansowej 2014-2020, procedurę i sposób uzupełniania powyższych braków formalnych oraz poprawiania oczywistych omyłek, każdorazowo określa regulamin konkursu udostępniany na stronie internetowej instytucji zarządzającej wraz z ogłoszeniem o konkursie. Ich terminowe uzupełnienie lub poprawienie powoduje skierowanie wniosku o dofinanso-

Mazurkiewicz Cieszyński Mazuro
ADWOKACI I RADCOWIE PRAWNI | SPÓŁKA PARTNERSKA

wanie do dalszej oceny. W innym wypadku przepisy nakazują pozostawienie wniosku bez rozpoznania i co do zasady, wnioskodawca traci szansę na uzyskanie dofinansowania. Mając już za sobą pierwsze w nowej perspektywie posiedzenia sądowe ze skarg na takie rozstrzygnięcia instytucji zarządzających ośmielam się jednak twierdzić, iż sądy administracyjne powołując się na konstytucyjne prawo obywatela do rozpoznania każdej jego sprawy przez niezależne sądy, staną po stronie przedsiębiorców i będą próbowały złagodzić skutki tych regulacji.

Na marginesie, warto też w tym miejscu dodać, iż poprawne przygotowanie

wniosku o dofinansowanie od strony formalnej stanowi zwykle podstawowe zobowiązanie umowne firm doradczych, wspierających przedsiębiorców w pozyskiwaniu dofinansowań. Nienależyte wykonanie powyższego obowiązku, skutkujące pozostawieniem wniosku o dofinansowanie bez rozpoznania, może zatem prowadzić do powstania roszczeń odszkodowawczych w stosunku do podmiotu, które nienależyście wykonał usługę doradczą.

Nieco inaczej rzecz się ma w razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie błędów merytorycznych. Błędy te polegać mogą na przyjęciu we wniosku o dofinansowanie nierealnych założeń, a także na zaplanowaniu wydatków, które z jakichś względów nie będą mogły być uznane za kwalifikowalne. Mogą one wynikać z niedostatecznej znajomości zasad programu operacyjnego w ramach którego ubiegamy się o wsparcie albo z niedostatecznej znajomości dokumentacji konkursowej. Do tej kategorii zaliczyć trzeba także błędy o charakterze rachunkowym, jak źle wyliczona wartość dofinansowania czy nieprawidłowo wyliczone koszty w harmonogramie rzeczowo-finansowym.

Stwierdzenie tego typu błędów na etapie oceny merytorycznej skutkuje przyzna-

niem wnioskodawcy niewystarczającej dla uzyskania dofinansowania ilości punktów lub uznaniem, że projekt nie spełnia kryteriów wyboru projektów. W obu przypadkach projekt otrzymuje tzw. negatywną ocenę, na którą przysługuje protest, a w razie jego negatywnego rozstrzygnięcia także skarga do sądu administracyjnego. Na podstawie moich dotychczasowych doświadczeń mogę stwierdzić, że z powyższych środków zaskarżenia przedsiębiorcy korzystają coraz śmielej i z coraz większą skutecznością.

Przy okazji omawiania błędów w procesie aplikowania o środki unijne warto także wspomnieć, iż w przepisach kształtujących zasady realizacji programów operacyjnych w perspektywie finansowej 2014-2020, ustawodawca wprowadził także pojęcie tzw. „nieprawidłowości systemowej” dostrzegając i dopuszczając tym samym możliwość istnienia „defektów” w systemie zarządzania i kontroli programów. Może to oznaczać w pewnych okolicznościach, że za szkody przedsiębiorców będące następstwem błędów o charakterze systemowym, „płacić” będą także instytucje wdrażające poszczególne programy operacyjne.

Tomasz Picheta
radca prawny

Tomasz Picheta –

radca prawny i mediator przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Szczecinie. Członek zespołu adwokatów i radców prawnych w kancelarii Mazurkiewicz Cieszyński Mazurro i Wspólnicy Adwokaci i Radcowie Prawni sp.p. (www.mcmlegal.pl). Praktykę zawodową rozwijał przy obsłudze prawnej osób fizycznych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców, w tym z branży IT, przemysłowej, handlowej, budowlanej i rolniczej. Obecnie, od blisko pięciu lat świadczy pomoc prawną na rzecz instytucji, które odpowiadają za wdrażanie programów operacyjnych funkcjonujących na terenie województwa zachodniopomorskiego. Wspiera także beneficjentów programów unijnych spoza tego regionu oraz beneficjentów krajowych programów operacyjnych.

Czym jest JPK ?

Jednolity Plik Kontrolny (JPK) to specjalnie opracowany format, w którym przedsiębiorcy będą zobowiązani przekazywać dane do kontroli. JPK powinien więc stanowić integralny element systemu finansowo-księgowego. Bez niego nie będzie możliwe prawidłowe przeprowadzenie e-kontroli, a to z kolei będzie skutkowało konsekwencjami karno-skarbowymi.

Szkolenie

Jednolity Plik Kontrolny w Twojej firmie
– przygotuj się na zmiany –

12.12.2016

13.12.2016

Gorzów Wlkp.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
ul. Sikorskiego 107

Szkolenie poprowadzi konsultant firmy Sage
Organizatorem jest Autoryzowany Partner Sage
PC Soft

Więcej informacji na www.pcsoft.pl lub dzwoniąc na **7654321**

Zaproszenie do prywatyzacji

Kilka tygodni temu – 24 października - miałem okazję brać czynny udział w XX Polsko-Białoruskim Forum Gospodarczym „Dobrosąsiedztwo 2016” w Mińsku. To tradycyjne przedsięwzięcie, którego głównym celem jest rozwój dwustronnej współpracy gospodarczej i wymiany handlowej pomiędzy Polską i Białorusią, a także aktywacja powiązań kooperacyjnych w różnych sektorach gospodarki. I z mojego punktu widzenia to dwudzieste, jubileuszowe Forum, było przełomowe w stosunkach polsko-białoruskich, ale o tym w dalszej części. Zresztą jest to nie tylko moje odczucie, ale świadczyło o tym także hasło przewodnie tegorocznej edycji „Dobrosąsiedztwa”, które brzmiało: „Nowe otwarcie dla polsko-białoruskiej współpracy gospodarczej”.

Z strony polskiej, ciężar reprezentacji interesów naszego kraju wziął na siebie wicepremier Mateusz Morawiecki. Stronę białoruską reprezentowali: szef wyższej izby białoruskiego parlamentu Michał Miasnikowicz, białoruski wicepremier Michał Rusy, a także prezesi Polsko-Białoruskiej Izby Handlowo-Gospodarczej Kazimierz Zdunowski i Białoruskiej Izby Handlowo-Gospodarczej Uładzimir Ułachowicz. Udział w/w osób jednoznacznie wskazuje wysoką rangę i znaczenie Forum dla gospodarek obu nacji.

Ważnym odnotowania jest też fakt, że w tym roku w forum wzięła udział rekordowa liczba ponad 500 uczestników. Stronę polską reprezentowało 275 firm, a stroną białoruską 175. Rozmowy na najwyższym szczeblu dotyczyły możliwości rozwoju współpracy gospodarczej obu krajów w każdym elemencie gospodarki. Wicepremier Morawiecki wskazywał m.in. na bardzo duże znaczenie Polski jako kraju granicznego UE, przez który biegnie tranzyt na Wschód oraz Białorusi, jako granicznego państwa Eurazjatyckiej Unii Gospodarczej i kraju otwarcia na Europę Zachodnią. Podkreślił, że „nie ma lepszej płaszczyzny, niż właśnie ta, kiedy Polska może być krajem tranzytowym dla 500-milionowego rynku UE”, a Białoruś może ułatwić Polsce dostęp do rynku Unii Eurazjatyckiej.

Ponadto Wicepremier Morawiecki zaznaczył, że w relacjach obu państw bardzo ważna jest współpraca pomiędzy sektorami MŚP. Bierze się to z tego, że ta współpraca dotyczy dziesiątków tysięcy małych i średnich firm i to właśnie w tej ilości tkwi siła. Wskazał, że jest to element nie mniej ważny, niż współpraca w dużych strategicznych sektorach - energetycznym czy produkcyjnym.

Od Wicepremiera Michała Rusy dowie-

dzieliśmy się, że w 2016 r. wymiana handlowa pomiędzy Białorusią i Polską może przekroczyć 2,5 mld dolarów, a cel na następne dwa-trzy lata to poziom 4 mld dolarów.

Na potwierdzenie słów o chęci rozwoju współpracy obu krajów, podczas Forum został podpisany list intencyjny dotyczący utworzenia Polsko-Białoruskiego Centrum IPO. Celem zawartego porozumienia jest budowa profesjonalnego ośrodka edukacji, konsultacji oraz doradztwa prawnego dla białoruskich przedsiębiorców. W zamierzeniu Polsko-Białoruskie Centrum IPO będzie prowadziło działania ułatwiające białoruskim przedsiębiorstwom dostęp do nowoczesnych źródeł finansowania z wykorzystaniem polskiego rynku kapitałowego.

To, co zaskoczyło mnie najbardziej podczas Forum i w mojej ocenie było przełomowe dla współpracy obu Państw, to zaproszenie do udziału w procesach prywatyzacyjnych na Białorusi. Przedstawiona została nawet wstępna lista przedsiębiorstw na Białorusi, które potencjalnie mogłyby być przedmiotem sprzedaży. I choć na dzień dzisiejszy warunki prywatyzacji nie są może najbardziej zachęcające to jednak należy dokładnie obserwować rynek białoruskich firm, ponieważ

potencjał niektórych białoruskich firm jest naprawdę imponujący. A wiem to z autopsji, gdyż już wielokrotnie miałem okazję oglądać białoruskie przedsiębiorstwa i niektóre z nich technologicznie wcale nie odstają od zachodniej konkurencji.

Jak wspominałem na początku, byłem czynnym uczestnikiem Forum, tzn. zaproszono mnie do przewodniczenia Sesji Plenarnej dla Biznesu i przedstawienia prezentacji w zakresie „Rynek pracy w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Białoruś – szanse i zagrożenia”. W swoim wystąpieniu starałem się uwypuklić jakie obopólne korzyści może przynieść uproszenie procedur ze strony białoruskiej w kontekście zatrudniania i szkolenia obywateli białoruskich u polskich przedsiębiorców. Aktualnie główną siłą zatrudnieniową za wschodniej granicy są Ukraińcy. Pomimo dość rygorystycznym procedur białoruskich, Białoruś to razem z Mołdawią druga nacja najczęściej zatrudniania w Polsce – jeszcze w 2015 r. Białoruś w tym zakresie ustępowała dość wyraźnie Mołdawii. Jako główne korzyści w swojej prezentacji wskazałem:

- Zabezpieczenie potrzeb kadrowych dla firm polskich;

- Uzyskiwanie dochodu przez Obywateli Białorusi i transfer zarobionych pieniędzy do ich macierzystego kraju - minimalna płaca w Polsce od 01.01.2017 r. wynosić będzie 2000 PLN tzn. ok. 500 USD. Średnia płaca na Białorusi to równowartość 360-370 USD (wynagrodzenie minimalne to ok. 180 USD);
- Zmniejszenie realnego poziomu bezrobocia w RB i przez to poprawa wskaźników makro ekonomicznych;
- Poprzez najpierw szkolenia, a potem prace w firmach niejednokrotnie liderów na rynkach europejskich i światowych, uzyskiwanie wiedzy i zapoznanie z nowymi technologiami i schematami czy procedurami organizacyjnymi;
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników w Białorusi.

Na końcu kilka słów pokazujących, dlaczego tak zmienia się polityka Białorusi w stosunku nie tylko do Polski, ale również do państw zachodnich. Krajowy Komitet Statystyczny Republiki Białoruskiej (NSKRB) podaje, że od stycznia do czerwca 2016 r. gospodarka Białorusi skurczyła się o 2,5 proc. w stosunku do pierwszej połowy 2015 r. Nie jest tajemnicą, że białoruska gospodarka to głównie współpraca z Rosją i efekt spadku rozwoju gospodarczego to przede wszystkim kłopoty gospodarcze Rosji. Mając z drugiej strony tak blisko tak silnego partnera gospodarczego jak Unia Europejska (w tym stale

rozwijająca się Polska) grzechem było by z tego nie skorzystać. Ponadto i zwykli ludzie żyjący na Białorusi dostrzegli swoją szansę na „lepsze jutro” i pomimo trudnych warunków proceduralnych starają się o pracę przede

wszystkim w Polsce, wymuszając tym samym na rządzących zliberalizowanie przepisów w tym zakresie.

Krzysztof Kononowicz
wiceprezes ZIPH

Miesiące	Obywatelstwo						RAZEM
	BY	RU	UA	MD	GE	AM	
Styczeń	626	198	75618	1462	73	77	78054
Luty	1016	324	115153	1508	107	133	118241
Marzec	1224	262	118757	1441	112	130	121926
Kwiecień	1428	347	109408	1714	143	109	113149
Maj	1540	358	88476	1369	123	97	91963
Czerwiec	2105	336	106784	1521	121	121	110988
Ogółem	7939	1825	614196	9015	679	667	634321

Liczba oświadczeń zarejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy w Polsce w pierwszym półroczu 2016 r. według obywatelstwa. Oświadczenia dają możliwość krótkoterminowego zatrudnienia nie dłuższego niż 180 dni w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Partnerem gazety
„Głos Przedsiębiorcy”
jest **TVP Gorzów Wielkopolski**
nr 1 w informacji z regionu

informacje lubuskie

Informacje Lubuskie codziennie o godz. 18.30 i 22.00

ZACHODNIA IZBA
PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA

66-400 Gorzów Wielkopolski,
ul. Kazimierza Wielkiego 1
NIP 599 286 26 34, Regon 211293154

Biuro czynne
od poniedziałku do piątku
w godzinach 7.30-15.30.

Sekretariat

T: +48 95 739 03 11
E: sekretariat@ziph.pl

Dyrektor Izby

Stanisław Owczarek
T: 602 771 656
E: s.owczarek@ziph.pl

Dział Marketingu

Tomasz Molski
T: 696 007 665
E: t.molski@ziph.pl

Jakub Sokołowski
T: +48 95 739 03 12
E: marketing@ziph.pl

Dział projektów unijnych

Kamila Szwajkowska
T: +48 95 739 03 11
E: projekty@ziph.pl

Dział Ubezpieczeń

Anna Elżanowska
T: +48 95 739 03 10
E: a.elzanowska@ziph.pl

Dział Kadr i Księgowości

Anna Nowak
T: +48 95 739 03 13
E: a.nowak@ziph.pl

Oddział w Zielonej Górze

ul. Bohaterów Westerplatte 23
65-078 Zielona Góra

T: +48 68 324 14 70
E: biurozgora@ziph.pl

Oddział w Barlinku

ul. Niepodległości 16
74-320 Barlinek

Maciej Żuk
M: 533 779 421
E: m.zuk@ziph.pl

Strona www: ziph.pl

LUBUSKI FUNDUSZ POŻYCZKOWY

Fundusze Europejskie dla rozwoju Lubuskiego

Atrakcyjne pożyczki dla przedsiębiorstw

Wnioski można składać
w Zielonej Górze przy ul. Chopina 14
oraz
w Gorzowie Wlkp.
przy ul. Kazimierza Wielkiego 1

STAŁE OPROCENTOWANIE POŻYCZEK

1. Dla firm działających przynajmniej 1 rok: **od 2,83 %** w skali roku
2. Dla firm działających mniej niż 12 m-cy: **od 5,83 %** w skali roku

Oferujemy:	
Kwota pożyczki	do 400 000 zł
Karencja	max. 6 m-cy
Wkład własny	do 10 % kwoty brutto
Okres spłaty pożyczki	do 84 m-cy
Prowizja	od 0 % do 2 % od kwoty pożyczki
Opłata za rozpatrzenie wniosku	0 zł
Opłata za wcześniejszą spłatę pożyczki	0 zł

Szczegółowych informacji udzielają:

- **Mariola Dobosz** (biuro Zielona Góra) tel. 68 329 78 28, 601 798 683,
e-mail: m.dobosz@region.zgora.pl
- **Renata Szwajkowska** (biuro Gorzów Wlkp.) tel. 95 739 03 16, 698 688 135,
e-mail: r.szwajkowska@region.zgora.pl

Pożyczki przyznawane są na warunkach określonych
w **REGULAMINIE UDZIELANIA POŻYCZEK PRZEZ LUBUSKI FUNDUSZ POŻYCZKOWY**
dostępnym w placówce LFP oraz na stronie www.lfp.region.zgora.pl

Województwo
Lubuskie

Umowa zrealizowana przy pomocy środków finansowych
Zarządu Województwa Lubuskiego

STREFA UDANYCH INWESTYCJI

KOSTRZYŃSKO - SŁUBICKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA S.A.

ul. Orła Białego 22 · 66-470 Kostrzyn nad Odrą

tel. +48 95 721 98 00 · fax +48 95 752 41 67 · e-mail: info@kssse.pl

www.kssse.pl

Tu zaczniesz kolejne przedsięwzięcie.

Z ING Bankiem Śląskim sfinansujesz rozwój swojej firmy.
Sprawdź naszą ofertę kredytową i leasingową dla przedsiębiorstw.

Zapraszamy do naszego Oddziału Korporacyjnego:
ING Bank Śląski S.A. ul. Pocztowa 3, 66-400 Gorzów Wielkopolski

📞 95 733 77 02, 95 733 77 14

@ <http://www.ingbank.pl/przedsiębiorstwa-i-jst>